

algemeen

'Ons land koos terecht voor de weg van de empathie'

Cathy Galle

10-09-2007

Pag. 7

Rik Coolsaet maakt balans op van Belgisch contraterrorisme

België heeft een heel eigen benadering van het moslimterrorisme. Een aanpak die blijkbaar resultaten afwerpt. Dat stelt de Gentse professor Rik Coolsaet, die aan de vooravond van de zesde verjaardag van 11 september de balans opmaakte van het Belgische contraterrorisme.

Door Cathy Galle

Brussel | België is volgens Rik Coolsaet niet het 'achterpoortjesland' waar terreurgroeperingen vrij spel hebben waarvoor het soms versleten wordt. 'We zijn een puzzelstukje in het grotere verhaal. Een stukje dat het niet eens zo slecht doet.'

Aan de vooravond van de 9/11-herdenkingen kan het nuttig zijn om even de balans op te maken. Voor Egmont, Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen maakte professor Coolsaet samen met onderzoeker Tanguy Struye de Swielande een studie over hoe ons land omging met jihaditerreur. Goed, luidt de conclusie kort en bondig. En daar zijn twee redenen voor.

"De eerste is de timing", stelt professor Coolsaet. "Lange tijd hebben politie- en inlichtingendiensten zich vooral gefocust op antikapitalistische terreurvormen, zoals de Cellules Communistes Combattantes (CCC) bij ons. Maar ons land werd al vrij vroeg geconfronteerd met terreur van een andere soort, één die religiegerelateerd was, het jihaditerrorisme. Het startte in de jaren tachtig en negentig als een moslimnationalistische beweging, verbonden met het conflict in Algerije. Daarna kreeg het een mondiaal karakter, met Al Qaeda als de voorhoede van het internationale jihaditerrorisme. Door er zo vroeg op te springen, bouwden onze experts een hoop expertise op, die hen goed van pas komt bij de bestrijding ervan."

Een tweede, veel belangrijkere reden is de aanpak zelf, die vooral de politiediensten van meet af aan hanteerden. "Zonder dat het hen werd opgelegd door een kabinet besloot de politie zich eerst te focussen op het waarom van deze vorm van terrorisme", legt Coolsaet uit. "In tegenstelling tot Frankrijk bijvoorbeeld, dat net als ons land vroeg geconfronteerd werd met deze vorm en voor een repressieve aanpak koos. Bij ons koos men voor empathie. Men ontdekte dat niet de religie zelf de oorzaak was, maar wel de frustratie. Of zoals Alain Grignard, een van de leidende terrorisme-experts van de federale politie, het treffend stelt: onze benadering moet gebaseerd zijn op neuronen, niet op hormonen."

Dat zorgde ervoor dat er in ons land veel minder paniekvoetbal werd gespeeld toen vanaf 11 september 2001 ook de rest van de wereld met jihaditerreur te maken kreeg. "Een van de experts die we interviewden zei dat wij moslims hier bekeken als Belgen en als mensen. Terwijl de rest van de wereld plotseling in elke boom een moslim zag."

De cijfers zijn dan ook goed te noemen. Op zijn eigen manier is ons land erin geslaagd om sinds 1986 acht grote netwerken te ontmantelen en meer dan zestig verdachten te berechten. Al is er volgens professor Coolsaet ook een groot minpunt. "De resultaten werden behaald ondanks een gebrek aan financiële en menselijke middelen. Onze diensten hebben zich van in het begin gefocust op bepaalde gemeenschappen, zoals de maghrebijnen. Nu lees en hoor je overal berichten over terreurlinks met Pakistan. Door een gebrek aan middelen kunnen onze diensten daarin niet genoeg expertise opbouwen. Maar we zijn een klein land, en dus zullen er altijd lacunes zijn."

'België scoort goed in strijd tegen islamterrorisme'

IB

11-09-2007

Pag. 9

(tijd) - De Belgische politie- en inlichtingendiensten leverden goed werk in de strijd tegen het islamitische terrorisme. Dat komt vooral omdat ze nooit gekozen hebben voor pure repressie, maar voor een strategie die op zoek ging naar de fundamentele oorzaken van het terrorisme.

Dat besluiten de Gentse hoogleraar internationale politiek Rik Coolhaet en Tanguy Struyé de Swielande, een onderzoeker van het Egmontinstituut voor Internationale Relaties, in een paper die ze voor het instituut schreven naar aanleiding van de zesde verjaardag van de aanslagen van 11 september 2001.

De Belgische veiligheidsdiensten zijn er tot dusver in geslaagd acht grote netwerken te ontmantelen. Daarbij werden meer dan 60 van terrorisme verdachte personen gearresteerd.

Een van de oorzaken van dat succes is paradoxaal genoeg dat ons land al relatief vroeg met islamitisch geïnspireerde terreurgroepen werd geconfronteerd. Na een reeks aanslagen in Parijs begon de Belgische politie de politieke islam al in het midden van de jaren tachtig te onderzoeken.

Politie en inlichtingendiensten konden daardoor een grote expertise opbouwen. Maar specifiek Belgisch is de empathische weg die daarbij gevolgd is. De Belgische experts hebben steeds getracht de fundamentele motieven te begrijpen die de potentiële terroristen voortdreef. Ze kwamen al snel tot het besluit dat frustratie een veel belangrijker factor was dan religie. Ze maakten ook nooit de fout de islam te verwarren met het terrorisme. Samenwerking met de lokale moslimgemeenschap is cruciaal. Belangrijk is ook dat België er steeds over gewaakt heeft dat een aantal fundamentele rechtsregels gerespecteerd werden, zelfs als dat kritiek uitlokte van andere landen die een forsere politiek voorstaan. IB

IB